

1979), dr. Branku Berčiču (1979–1993) in dr. Francetu Lebnu (1993–1997) so sledili dr. France Štukl (1997–1999), Alojzij Pavel Florjančič (1999–2006), Peter Hawlina (2006–2007) in Aleksander Igličar (2008–) – zgledni nasledniki ustanoviteljev. Tako kot tisti pred njimi so hoteli nadaljevati zgodbo, začeto v prvi polovici 20. stoletja, ki je doživela nenadejan razcvet ustvarjalnosti, zagnanosti in predanosti delu »za skupno, našo stvar« kot je rad rekel dr. Pavle Blaznik.

Kakšna je bila, je vizija delovanja MD v očeh slednjih, s čim so se želeli vpisati v zgodovino društva? So bili načrti, želje uresničeni? Zapisali so.

Kako se je začel moj mandat predsednika Muzejskega društva Škofja Loka?

Dr. Aci Leben je nenadoma in nepreklicno odstopil s predsedniške funkcije. Mogoče ga je motila zapuščina negativne bilance. Po mojem dolgoletnem delovanju v odboru, in sicer v raznih neformalnih funkcijah ter v vlogi zapisnikarja, tajnikovega pomočnika in nazadnje podpredsednika, je bilo moje predsednikovanje nekakšna logična posledica. Ker mi je reprezentativnost tuja, mi je dr. Leben obljubil, da bo takšna opravila kot podpredsednik še naprej rad opravljal on.

Napovedal sem nadaljevanje njegove usmerjenosti društva: izdajanje Loških razgledov in drugih publikacij ter prirejanje Blaznikovih večerov. Želel sem popopetri akcije. Skupaj z Društvom za ohranjanje naravne in kulturne dediščine vasi Crngrob, Pevno, Papirnica, Virmaše, Sv. Duh, Forme, Dorfarje, Šutna in Žabnica smo ponatisnili predvojni Veidrov Crngrob in dodali nove zanimive prispevke (urednica je bila naša odbornica Ivanka Aleš). Pomagali smo Muzejskemu društvu v Bohinju. Nameraval sem uvesti koordinacijo vseh treh muzejskih društev: Škofja Loka, Žiri in Železniki, vendar je bil loški interes premajhen. Med odbornike sem želel delo razdeliti; ena od zadolžitev bi bilo povečanje članstva. Povabiti sem nameraval humanistične izobražence, ki razen svojega poklicnega (največ pedagoškega) dela v stroki niso objavljali. Obnoviti sem nameraval funkcijo gospodarja, ki bi se ukvarjal tudi s pridobivanjem financ pri podjetjih. Kako povedni so bili stari oglasi v prvih desetletjih LR! Pri tem so nas daleč prehiteli športniki. Dobro smo sodelovali z občino in s spomeniškim varstvom, kjer smo se zanimali za usodo posameznih zgradb. Vendar njihovi odgovori niso bili ohrabrujoči. Ko danes gledam nazaj, so se naše slutnje uresničile. Kar nekaj takratnih objektov je danes porušenih ali zamenjanih s slabimi replikami. Vesel sem, da so nas danes prehiteli civilne iniciative, ki lažje kritizirajo »svojo gliho«.

Uspeli smo, da so začeli obnavljati fasado Firbarjeve hiše in po starih načrtih obnovili Pepetov jez. Škoda se mi zdi, da društvo ni nadaljevalo z restauriranjem ogroženih umetniških slik. Takrat smo dali v delo dve sliki iz Crngroba. Pogovarjali smo se o Groharjevem Sv. Urhu iz Leskovice. Porodila se je ideja o predstavitvi slavnih Ločanov ob poti na grad ali na sedanji lokaciji. Vsi naši predlagani kipi danes že stojijo.

Prvih šest mesecev na začetku mandata me je najbolj hromila skrb o poplačilu finančne luknje v zvezi z društveno-občinskim projektom Loka in zamorc s krono. Uspešna razstava je bila posvečena 60-letnici društva in prvemu občinskemu prazniku. Projekt naj bi bil primer menedžmenta in marketinga v kulturi in naj bi bil finančno uspešen. Pokazalo pa se je, da je kultura pač nepovabljen gost pri denarju. Za ugodno rešitev primanjkljaja sem še danes hvaležen tandemu Draksler - Prevc, da smo po več mesecih zapolnili finančno luknjo. Opazil sem, da preizkušeno društveno devizo »za našo stvar« zamenjujejo novi termini: loški SAZU, loška enciklopedija. Soglasnost je včasih prehajala v pluralizem interesov. Prišel je čas za nove glave in nove pristope ter čas, da predam stafeto in se umaknem iz odbora, kjer sem začel delati sredi 60. let.

Naredil sem red v društvenem arhivu. Po dolgih letih so se spet redno vodili društveni zapisniki in je za mandatom ostal urejen arhiv. Na društvo imam lepe spomine. Občni zbori so bili dogodki leta. Prišli so odsotni Ločani, živeči tja do Maribora, in še po začetku zbora so prihajali telegrami z opravičili in čestitkami.

Na zborih smo zamenjali pokojne in onemogle odbornike. Gospod Plestenjak je zanje vedno predlagal absolutorij – razrešnico. Po izvolitvi novega odbora se je France (Planina) obrnil k Pavletu (Blazniku) in glasno rekel: »Pavle, pa smo spet pod streho.« Občne zbore smo popestrili s predavanji.« Za kulturni del programa sem poskrbel kar s svojimi predaprilskimi pevci.

Po odhodu s funkcije sem ostal v uredništvu Loških razgledov, kjer še naprej sledim delovanju društva. »Odhod iz Loških razgledov« me po 45. letih še čaka.

France Štukl (1997–1999)

Kaj pa dela ta kobra tukaj?

V mojih treh predsedniških mandatih so morda trije omembe vredni dogodki.

Prvi je ta, da sem bil glava Muzejskega društva Škofja Loka na prehodu stoletja, celo tisočletja. To se ni dogodilo niti dr. Pavletu Blazniku, našemu prve-mu predsedniku, v vsem njegovem 38-letnem predsednikovanju. A to ni moja zasluga. Kvečjemu krivda, morda napaka, da sem to funkcijo takrat sprejel.

Drugi je, da smo v tem času izbrali 19 znamenitih osebnosti iz loškega prostora za Alejo znamenitih Ločanov in jih 8 tudi postavili vanjo; med njimi vse tri znamenite loške podnunce, prof. Franceta Planino, dr. Pavleta Blaznika in dr. Tineta Debeljaka. Slednji je komaj šel skozi sito, nismo pa uspeli z Ivanom Dolencem, velikim človekom, pobudnikom in starosto Profesorskega ceha. Tudi nismo uspeli postaviti kipa kakemu škofu, čeprav smo jih imeli kar petdeset, natančno 49, in nekatere prav imenitne. Skratka, aleja se je nekoliko ponesrečila, še urediti je ne moremo, kot se spodobi.

Tretja stvar so Pasijonski doneski. Po ducatu njih se nad njimi zbirajo temni oblaki. Ali pa se mi samo dozdeva? Upam, da jih bo odpihnil pasijonski veter.